

ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาวิชาดนตรี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Effectiveness of The Basic Swing Drumset Skill Training Program for Music Students

At The Faculty of Humanities and Social Sciences,

Ubon Ratchathani Rajabhat University

ภูมิธณพ์ เสงี่ยมศักดิ์^{1*}, บพิตร เค้าหัน²

Pootanapon Sa-ngiamsak^{1*}, Bophit Khaohan²

^{1*, 2}สาขาวิชาดนตรีศึกษา คุรุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด 45120

^{1*, 2}Department of Music Education, Faculty of Education and Human Development,

Roi Et Rajabhat University, Roi Et 45120

*Corresponding author; E-mail: Pootanapon@gmail.com

Received 13 June 2025 Revised 14 August 2025

Accepted 7 December 2025 Available Online 26 December 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการตีกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวหลังการใช้ชุดฝึก (One-Shot Case Study) กลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษา 4 คนที่มีพื้นฐานการตีกลองแต่ไม่เคยเรียนรู้จังหวะสวิงมาก่อน ชุดฝึกประกอบด้วยเนื้อหาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ รวม 6 ชุด พร้อมแบบทดสอบและแบบประเมินพัฒนาการ ออกแบบตามเกณฑ์ Rubrics มีการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เนื้อหาในการฝึกครอบคลุมการบรรเลงโน้ตของกลองแต่ละชิ้น เช่น สแนร์, ทอม, กระจี๋อง รวมถึงการเล่นเพลงเบื่องต้นอย่าง Last Week จากหนังสือ The Art of Bop Drumming ของ John Riley ผลการวิจัยพบว่าชุดฝึกมีประสิทธิภาพสูง (92.34/95.39) เกินเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (75/75) แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกสามารถพัฒนาทักษะการตีกลองจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ต่อการเรียนการสอนดนตรีในบริบทสากล

คำสำคัญ: ชุดฝึกทักษะ, กลองชุด, จังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

This study aimed to develop a basic swing drum set training program for music students in the Faculty of Humanities and Social Sciences at Ubon Ratchathani Rajabhat University. The research employed a one-shot case study design with a sample group of four students who had prior experience in drumming but had never been exposed to swing rhythm. The training program comprised six instructional units, combining theoretical and practical content, along with a test and a performance assessment rubric. The quality of the materials was validated by three experts.

The training content focused on fundamental techniques for various drum components such as snare drum, tom-toms, and bass drum, as well as basic song performance, including Last Week, a beginner-level piece from The Art of Bop Drumming by John Riley. The research findings indicated that the training program demonstrated high effectiveness, achieving an efficiency score of 92.34/95.39, which exceeded the predetermined standard of 75/75. These results suggest that the program effectively enhances students' fundamental swing drumming skills and supports the advancement of music education in an international context.

Keywords: Training Program, Drum Set, Basic Swing Rhythm

บทนำ

ดนตรีแจ๊สเป็นหนึ่งในแนวดนตรีร่วมสมัยที่มีอิทธิพลต่อการดนตรีทั่วโลก ทั้งในด้านทฤษฎีเทคนิคการบรรเลง และบทบาททางวัฒนธรรมด้วยลักษณะเฉพาะของดนตรีแจ๊สที่เน้นการด้นสด จังหวะซับซ้อน และการสื่อสารเชิงดนตรีที่ลึกซึ้ง แนวดนตรีนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะทางดนตรีของนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา (Kuabutr, 2021; Sriputtarin, Sabpaso, & Charanyananda, 2023)

สาขาดนตรีและดนตรีศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมศักยภาพของนักศึกษาในหลากหลายบริบททางดนตรี ทั้งดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีไทย และดนตรีสากล โดยเฉพาะดนตรีแจ๊สซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของคณะฯ ในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในระดับสากล อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาภาคสนามพบว่า นักศึกษายังขาดทักษะพื้นฐานในการบรรเลงดนตรีแจ๊ส โดยเฉพาะ “จังหวะสวิง” ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสู่การบรรเลงดนตรีแจ๊สระดับสูง (Wikipedia, n.d.) หนึ่งในปัญหาสำคัญที่สะท้อนจากบริบทดังกล่าวคือ การขาดแคลนชุดฝึกเฉพาะทางสำหรับการเรียนรู้ดนตรีแจ๊สในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในสถาบันที่อยู่นอกเขตเมืองใหญ่หรือมีทรัพยากรด้านดนตรีสากลอย่างจำกัด ส่งผลให้การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน เช่น การเล่นจังหวะสวิง หรือการด้นสด มีข้อจำกัดทั้งในด้านเวลา อุปกรณ์ และโอกาสในการเรียนรู้เชิงลึก (ศรัณย์ ศรีพุทธรินทร์ และคณะ, 2023) นอกจากนี้ แนวโน้มการบูรณาการดนตรีแจ๊สในระบบมหาวิทยาลัยไทยยังคงค่อนข้างอยู่ในช่วงเริ่มต้น เมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศที่มีการบูรณาการดนตรีแจ๊สเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรดนตรีสากลอย่างชัดเจน เช่น ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย หรืออินโดนีเซีย (VOA Learning English, 2017) ในมิติระดับชาติและภูมิภาค นโยบายด้านการศึกษาดนตรี เช่น แผนพัฒนาการศึกษาดนตรีของกระทรวงวัฒนธรรม และกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework: AQRF) ต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับบริบทสากล และการสร้าง “พลเมืองดนตรี” ที่สามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมผ่านภาษาดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ASEAN, 2015) แนวดนตรีแจ๊ส ซึ่งเป็นดนตรีสากลที่เปิดพื้นที่ให้นักศึกษาสรางสรรค์ และฝึกทักษะการสื่อสารทางดนตรีในระดับสูง จึงควรถูกส่งเสริมอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผ่านการพัฒนา สื่อการเรียนรู้ ชุดฝึกทักษะ หรือเครื่องมือเฉพาะทาง ที่ตอบโจทย์บริบทไทยและสามารถต่อยอดได้ในเวทีอาเซียน (Aebersold, n.d.)

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดฝึกทักษะการบรรเลงกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาที่มีพื้นฐานการตีกลองแต่ยังไม่เคยเรียนรู้รูปแบบแจ๊สโดยตรง โดยนำแนวคิดด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น การเรียนแบบตัวต่อตัว การถ่ายทอดประสบการณ์จากผู้สอน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้ในแบบฝึกชุดนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติแบบฝึกที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยเนื้อหา 6 ชุด ครอบคลุมการฝึกบรรเลงกลองชุดแต่ละชิ้น เช่น กลองสแนร์ กลองทอม กลองกระเดื่อง และการฝึกเล่นเพลง Last Week ซึ่งเป็นเพลงในระดับเบื้องต้นจากตำรา The Art of Bop Drumming ของ John Riley โดยใช้แนวทางเดียวกับการฝึกในชุด Play-A-Long ของ Jamey Aebersold (Aebersold, n.d.) แบบฝึกนี้ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และทดสอบกับนักศึกษาจำนวน 4 คน เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการบรรเลงกลองชุดจังหวะสวิงว่ามีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่ได้กำหนดไว้ และแสดงให้เห็นถึงคุณภาพในการใช้ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงนี้ว่ามีประสิทธิผลอย่างไร ที่สำคัญ การพัฒนาแบบฝึกนี้ยังสอดคล้องกับพันธกิจหลักของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ การสร้างองค์ความรู้และเครือข่ายวิจัย การบริการวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอีสานใต้ ตลอดจนการสืบสานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และการส่งเสริมจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรมทางดนตรี

กล่าวโดยสรุป ดนตรีแจ๊สในบริบทของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไม่เพียงแต่เป็นแนวดนตรีที่ช่วยเสริมสร้างทักษะทางดนตรีให้แก่นักศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อกลางที่ช่วยขับเคลื่อนพันธกิจของคณะฯ ในมิติต่างๆ ทั้งด้านวิชาการ วัฒนธรรม และสังคม อันนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อบริบทของโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์การศึกษาอยู่ที่ 75/75

ทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนาชุดฝึกทักษะ

เป็นกระบวนการเชิงระบบที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาในด้านที่ต้องการ โดยอาศัยขั้นตอนที่มีแบบแผนชัดเจน ตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการ (Needs Analysis) เพื่อระบุทักษะที่จำเป็นต้องพัฒนาและประเมินระดับความสามารถของกลุ่มเป้าหมายในเบื้องต้น จากนั้นดำเนินการออกแบบชุดฝึก (Design) โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวิธีการฝึกที่เหมาะสมกับนักศึกษา

1. ขั้นตอนการพัฒนา (Development) จะเป็นการสร้างสื่อหรือเครื่องมือฝึกที่มีความหลากหลาย เช่น คู่มือวิดีโอหรือซอฟต์แวร์ฝึกอบรวมต่อการทดสอบและประเมินผล (Testing and Evaluation) เพื่อวัดประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะและตรวจสอบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ขั้นตอนการปรับปรุง (Improvement) โดยนำผลการประเมินมาวิเคราะห์และพัฒนาเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในรอบถัดไป ทั้งนี้ กระบวนการพัฒนาชุดฝึกทักษะมีเป้าหมายเพื่อให้นักศึกษาสามารถฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและประยุกต์ใช้ทักษะในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ, 2553)

กลองชุดแจ๊ส

ความรู้เกี่ยวกับการบรรเลงกลองชุดในดนตรีแจ๊สประกอบด้วยองค์ความรู้เชิงระบบหลายประการที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาทักษะและสมรรถนะของนักศึกษาในบริบทของดนตรีแจ๊สโดยตรง โดยสามารถจำแนกองค์ประกอบหลักได้ดังนี้

1. ประวัติและวิวัฒนาการของกลองชุดแจ๊ส การเข้าใจพัฒนาการของกลองชุดตั้งแต่ช่วงต้นศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน ช่วยให้นักศึกษาตระหนักถึงบริบททางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงของเทคนิคการบรรเลง

2. องค์ประกอบของกลองชุดการเรียนรู้โครงสร้างและหน้าที่ของชิ้นส่วนต่างๆ เช่น กลองเบส สแนร์ ไฮแฮท ทอม และฉาบ มีส่วนสำคัญในการควบคุมเสียงและการจัดจังหวะ

3. เทคนิคการบรรเลงความรู้ด้านเทคนิคเฉพาะของดนตรีแจ๊ส เช่น การใช้แปรง (brushes) การตี syncopation และการเปิด-ปิดไฮแฮท เป็นหัวใจสำคัญของการสร้างลักษณะเฉพาะตัวในการบรรเลงรูปแบบและสไตล์ ดนตรีแจ๊สความเข้าใจในสไตล์ย่อยของแจ๊ส เช่น Swing, Bebop, Latin Jazz และ Fusion มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิค และการจัดวางจังหวะให้เหมาะสม

3.1 การฟังและวิเคราะห์การฝึกทักษะการฟังและวิเคราะห์เพลงแจ๊สช่วยให้สามารถเข้าใจโครงสร้างเพลง การอิมโพรไวส์ และสามารถสื่อสารทางดนตรีได้อย่างลุ่มลึก

3.2 กระบวนการฝึกซ้อมการมีแนวทางฝึกซ้อมที่มีระบบและต่อเนื่องเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนา ทักษะทางปฏิบัติอย่างยั่งยืน

ศิลปินและอิทธิพลทางดนตรี การศึกษาผลงานของนักกลองแจ๊สที่มีอิทธิพล เช่น Buddy Rich, Max Roach, Art Blakey และ Elvin Jones ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้จากต้นแบบที่มีความโดดเด่นทั้งด้านเทคนิคและแนวคิด ทางดนตรีองค์ความรู้ทั้งหมดนี้มีส่วนเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกและทักษะที่จำเป็นในการบรรเลงกลองชุดในบริบท ของดนตรีแจ๊สอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ (Robert B. Breithaupt, 1991: 5)

จังหวะสวิง

ความรู้เกี่ยวกับจังหวะสวิง (Swing Rhythm Knowledge) หมายถึง ความเข้าใจและความสามารถในการ รับรู้ ควบคุม และประยุกต์ใช้ลักษณะเฉพาะของจังหวะที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องมีความเหวี่ยงและให้ ความรู้สึกพลิ้วไหว ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในหลากหลายบริบท โดยเฉพาะในงานศิลปะการแสดงและดนตรี

1. บริบทของการเต้นรำ จังหวะสวิงเกี่ยวข้องกับความสามารถในการแสดงการเคลื่อนไหวตามจังหวะที่มีพลัง และความสนุกสนาน ซึ่งมีรากฐานมาจากการเต้นแจ๊ส ส่วนในด้านดนตรี จังหวะสวิงเป็นลักษณะการจัดจังหวะที่ ไม่สม่ำเสมอแบบตรงๆ (straight) แต่มีลักษณะการยืด-หดของโน้ตย่อยเพื่อสร้างจังหวะที่มีความลื่นไหลและน่าสนใจ (Boston Drum Center, 2011)

ในรูปแบบการบรรเลงจังหวะสวิงของเครื่องดนตรีกลองชุด การใช้โน้ตสามพยางค์หรือการจัดวางจังหวะให้มีการเหวี่ยงระหว่างจังหวะหลักและย่อย ยังเป็นวิธีหนึ่งในการสร้างลักษณะเฉพาะของจังหวะสวิง ทั้งนี้ความเข้าใจใน จังหวะสวิงช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานดนตรีสามารถควบคุมจังหวะได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพการบรรเลง โดยเฉพาะในดนตรีแนวแจ๊ส ซึ่งอาศัยจังหวะสวิงเป็นโครงสร้างหลักในการสื่ออารมณ์ทางดนตรี

หลักสูตรดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สาขาดนตรีและดนตรีศึกษา

คชสิทธิ์ เจริญสุข มนัส วัฒนไชยยศ และนุรักษ์ บุญแจ (2559) ได้อธิบายที่มาและข้อมูลของ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีไว้ดังนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีภายใต้หลักสูตร 4 ปี รวมจำนวน

134 หน่วยกิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นครูดนตรีมืออาชีพที่มีความรู้ลึกทั้งในศาสตร์การสอนและศาสตร์เฉพาะทางด้านดนตรี โครงสร้างหลักสูตรครอบคลุมการเรียนรู้ด้านทฤษฎีและปฏิบัติในเครื่องดนตรีหลากหลายประเภท เช่น เครื่องลมทองเหลือง เครื่องลมไม้ เครื่องลิ่มนิ้ว เครื่องสายสากล เครื่องกระทบ เครื่องสายไทย และปี่พาทย์ นอกจากนี้ยังมีการเรียนการสอนในรูปแบบวงดนตรีประเภทต่าง ๆ อาทิ วงออร์เคสตรา วงซิมโฟนิคแบนด์ วงป๊กแบนด์ วงแจ๊สแบนด์ วงโยธวาทิต วงเชมเบอร์ วงปี่พาทย์ และวงเครื่องสายไทย

หลักสูตรมีจุดเน้นที่ส่งเสริมความสามารถในการแสดงดนตรี การจัดการเรียนการสอนอย่างมืออาชีพ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม

ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

1. โน้ตสามพยางค์ (Triplet) เป็นการแบ่งจังหวะทางดนตรีที่เล่นโน้ตสามตัวในระยะเวลาที่ปกติใช้สำหรับโน้ตสองตัว ช่วยเพิ่มความซับซ้อนและความหลากหลายของจังหวะ ตัวอย่างดังนี้

- 1.1 โน้ตสามพยางค์ตัวดำ (Quarter Note Triplet) แต่ละตัวมีค่า $2/3$ ของโน้ตตัวดำปกติ
- 1.2 โน้ตสามพยางค์เข้บัตชั้นเดียว (Dotted Eighth Note Triplet) แต่ละตัวมีค่า $1/3$ ของจังหวะปกติ
- 1.3 โน้ตสามพยางค์เข้บัตสองชั้น (Dotted Sixteenth Note Triplet) แต่ละตัวมีค่า $1/6$ ของจังหวะปกติ
- 1.4 มีสัญลักษณ์ 3 กำกับเหนือหรือใต้โน้ตเพื่อแสดงว่าเป็นโน้ตสามพยางค์

หมายเหตุ พยางค์ในที่นี้หมายถึงการแบ่งจังหวะไม่เกี่ยวกับการออกเสียง

2 วิธีการสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) เป็นการสอนโดยครูแสดงตัวอย่างให้นักศึกษาเห็น เพื่อให้ นักศึกษาเรียนรู้จากการสังเกต การฟัง และการมีส่วนร่วม

2.1 แนวทางของการสอนแบบสาธิต

- 2.1.1 แบบให้ข้อมูลล่วงหน้า
- 2.1.2 แบบค้นพบ (นักศึกษาคาดเดาผลก่อนดูสาธิต)

2.2 ประเภทการสาธิต

- 2.2.1 ครูสาธิตคนเดียว
- 2.2.2 ทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียน
- 2.2.3 นักเรียนสาธิตเอง หรือเชิญวิทยากร

2.3 เทคนิคในการสาธิต

- 2.3.1 เลือกหัวข้อที่น่าสนใจ
- 2.3.2 ไม่เปิดเผยผลลัพธ์ล่วงหน้า
- 2.3.3 เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วม
- 2.3.4 ไม่เร่งขั้นตอน และจัดให้เห็นทั่วถึง

2.4 วัตถุประสงค์

- 2.4.1 เพื่อกระตุ้นความสนใจ
- 2.4.2 อธิบายเรื่องยากให้เข้าใจง่าย
- 2.4.3 ส่งเสริมทักษะการสังเกตและฟัง
- 2.4.4 แสดงขั้นตอนอย่างเป็นระบบ และประเมินความเข้าใจ

2.5 ขั้นตอนการสาธิต

- 2.5.1 เตรียมการ ขั้นตอนคือ ศึกษาบทเรียน เตรียมอุปกรณ์ จัดห้องเรียน
- 2.5.2 ดำเนินการสาธิต ขั้นตอนคือ ดึงดูดความสนใจ สาธิตพร้อมอธิบาย
- 2.5.3 สรุปและประเมินผล ขั้นตอนคือ ให้นักศึกษาสรุป และลองสาธิตเอง
(ชูศรี สนิทประชากร. 2533)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชานนท์ จงจินากุล (2565) ได้ได้ดำเนินการสร้างการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติกลองชุดตามแนวคิดของเดวิสรายวิชาดุริยางค์สากล 2 สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติกลองชุดตามแนวคิดของเดวิส มีประสิทธิภาพ 98.88/98.33 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 2) ทักษะปฏิบัติกลองชุดตามแนวคิดของเดวิส รายวิชาดุริยางค์สากล 2 สำหรับนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ โดยใช้ (Scoring Rubric) ได้คะแนน เฉลี่ยร้อยละ 98.61 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 และ ผ่านเกณฑ์การปฏิบัติ 3) การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติกลองชุด ตามแนวคิดของเดวิส รายวิชาดุริยางค์สากล 2 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.53 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.56 หมายความว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติกลองชุดตามแนวคิดของเดวิส มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

สัญพินา โพธิ์ดอกไม้ (2563) ได้ดำเนินการสร้างการพัฒนาศุติฝึกทักษะการตีกลองชุดขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า ศุติฝึกทักษะการตีกลองชุดขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.87/84.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 75/75 นักเรียนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการตีกลองชุดขั้นพื้นฐานหลังเรียนด้วยศุติฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้น โดยรวมเท่ากับร้อยละ 80.17 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม โดยมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 71.42 นักเรียนมีทักษะการตีกลองชุดขั้นพื้นฐาน หลังเรียนด้วยศุติฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้น โดยรวมเท่ากับร้อยละ 89.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มโดยมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 90.48 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยศุติฝึกทักษะการตีกลองชุดขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.33)

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่าง ศุติฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานของผู้วิจัยกับหนังสือ The Art of Bop Drumming โดย John Riley (1994) โดยหนังสือ The Art of Bop Drumming โดย John Riley (1994) เป็นต้นแบบในการออกแบบของศุติฝึกทักษะนี้ จึงนำมาเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของระดับความยากง่ายสามารถแยกประเด็นออกเป็นหัวข้อสำคัญได้ดังตารางที่ปรากฏนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบชุดฝึกของผู้วิจัยและหนังสือ The Art of Bop Drumming โดย John Riley (1994)

1. วัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย		
ประเด็น	ชุดฝึกของผู้วิจัย	The Art of Bop Drumming (John Riley)
วัตถุประสงค์	พัฒนาและประเมินผลชุดฝึกทักษะ จังหวะสวิงเบื้องต้นสำหรับนักศึกษา ดนตรีที่ไม่มีประสบการณ์มาก่อน	สอนการตีกลองในแนว Bebop และ Jazz Swing สำหรับนักเรียนที่มีพื้นฐานการเล่น กลอง
กลุ่มเป้าหมาย	นักศึกษาวิชาดนตรีระดับปริญญาตรี ที่มีพื้นฐานเบื้องต้น แต่ยังไม่เคยฝึก จังหวะสวิง	นักเรียนดนตรีและนักดนตรีที่สนใจพัฒนา ทักษะในแนว Jazz ระดับกลางถึงสูง
สรุป	ชุดฝึกของผู้วิจัยเน้นพื้นฐานจังหวะสวิง สำหรับผู้เริ่มต้น ขณะที่ John Riley เน้นการ ต่อยอดสำหรับผู้ที่มีพื้นฐานแล้ว	
2. โครงสร้างชุดฝึก		
ประเด็น	ชุดฝึกของผู้วิจัย	The Art of Bop Drumming (John Riley)
จำนวนชุดฝึก/บทเรียน	7 ชุด (รวมแบบทดสอบ) ฝึกตาม	มากกว่า 10 บทเรียนมีทั้งแบบฝึกพื้นฐานโน้ต
รูปแบบบทเรียน	หัวข้อไฮแอท สแนร์ ทอม กระดิ่ง ฝึก เล่นเพลง Last Week (จาก John Riley)	ตัวอย่าง เทคนิคการเล่นจริง และการอ่านโน้ต จากเพลง Jazz มาตรฐาน
การประเมิน	มีการประเมินผลด้วยคะแนนร้อยละ 75 ขึ้นไปถึงจะผ่าน	ไม่มีการประเมินแบบฟอร์ม แต่เป็นการเรียนรู้ แบบเปิด นักศึกษาประเมินตนเองจากผลการเล่น
สรุป	ผู้วิจัยใช้โครงสร้างที่เป็นระบบสำหรับการวิจัยทางวิชาการ ขณะที่ Riley เน้นเชิง วิชาชีพและประสบการณ์การเรียนรู้แบบอิสระ	
3. เนื้อหาและวิธีการสอน		
ประเด็น	ชุดฝึกของผู้วิจัย	The Art of Bop Drumming (John Riley)
รูปแบบการเรียนรู้	เชิงโครงสร้างมีลำดับขั้นการเรียนเน้น การฝึกฝนซ้ำตามแบบฝึก	แบบ Progressive เรียนรู้จากแนวคิดถึงการ ประยุกต์ใช้จริง
เพลงประกอบการฝึก	เพลง Last Week ซึ่งอ้างอิงจากหนังสือ ของ John Riley	มีเพลงฝึกหลายเพลง พร้อมแผ่น CD / ไฟล์ เสียงเพื่อฝึกแบบโต้ตอบ
เทคนิคเฉพาะทาง	เน้นพื้นฐานจังหวะ ควบคุมไม้ ควบคุม เสียงในจังหวะ Swing	ลึกถึงเทคนิคเช่น comping, feathering bass drum, phrasing, soloing
4. ผลลัพธ์จากการใช้งาน		
ประเด็น	ชุดฝึกของผู้วิจัย	The Art of Bop Drumming (John Riley)
ผลสัมฤทธิ์	นักศึกษาสอบผ่านเฉลี่ยร้อยละ 95.39 ถือว่ามีประสิทธิภาพสูง	ไม่มีการรายงานผลสัมฤทธิ์เป็นสถิติ แต่เป็น หนังสือที่ได้รับการยอมรับในแวดวงกลองแจ๊ส

การวัดผล	มีแบบประเมินคะแนน 25-50 คะแนน	ไม่วัดผลเป็นคะแนน แต่ฝึกเพื่อให้อ่านและตีความ ต่อชุดฝึก	จริงได้ในการแสดง
สรุป	งานวิจัยมีผลลัพธ์ที่สามารถตรวจวัดได้ตามหลักวิชาการ ส่วน Riley มีจุดแข็งในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง		

5. ความเหมาะสมตามบริบท		
ประเด็น	ชุดฝึกของผู้วิจัย	The Art of Bop Drumming (John Riley)
การออกแบบตามบริบท นักศึกษา	อิงนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศ ไทยโดยเฉพาะราชภัฏอุบลราชธานี	ออกแบบสำหรับนักเรียนทั่วโลกในสภาพแวดล้อม สากล
การประยุกต์ใช้ในระบบ การศึกษาไทย	ใช้ได้ดีในห้องเรียน ใช้ประเมินผล วิชาการ	เหมาะกับการเรียนรายบุคคลหรือเรียนแบบ เสริมในวงดนตรีแจ๊ส
สรุป	ชุดของผู้วิจัยตอบโจทย์ระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยได้ดีส่วนของ Riley เหมาะ กับบริบทสากลและการเรียนรู้แบบตัวต่อตัวหรือแบบกลุ่มในแนวปฏิบัตินอกชั้นเรียน	

6. บทสรุปเชิงวิเคราะห์		
ประเด็น	ชุดฝึกของผู้วิจัย	The Art of Bop Drumming (John Riley)
จุดแข็ง	โครงสร้างชัดเจน เหมาะกับมือใหม่, วัดผลได้จริง	ลึกซึ้งทางเทคนิค เหมาะกับมืออาชีพ, ครอบคลุม การเล่นจริง
จุดอ่อน	ไม่ลงลึกเรื่องเทคนิค Jazz เชิงลึก	ไม่เหมาะกับผู้เริ่มต้นที่ไม่มีพื้นฐาน
เนื้อหาและวิธีการสอน เหมาะสมสำหรับ	สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย	นักเรียนดนตรี นักกลองมืออาชีพ วง Jazz

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว โดยเก็บข้อมูลระหว่างและหลังการเรียน กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาจำนวน 4 คน จากสาขาดนตรีศึกษาและดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติคือสามารถตีกลองชุดและอ่านโน้ตระดับเบื้องต้นได้ แต่ไม่เคยเรียนรู้จังหวะสวิง และไม่สามารถผ่านการทดสอบชุดฝึกที่ 1 ได้ในการลองบรรเลงครั้งแรก

ตัวแปรต้นของการวิจัย คือ การใช้ชุดฝึกทักษะการตีกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางทักษะการบรรเลงที่ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Pre-Experimental Research) ประเภทกลุ่มเดียววัดผลหลังการทดลอง (One-shot Case Study) โดยมีสัญลักษณ์ X – O₂

X คือ การใช้ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน

O₂ คือ การทดสอบหลังการใช้ชุดฝึก

การดำเนินการทดลองเป็นการวัดผลเพียงหลังการเรียนรู้ โดยไม่มีการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม

2. เกณฑ์ตัดสินคะแนน Rubric-Based Assessment ใช้ แบบประเมินทักษะการบรรเลงกลองชุดที่จัดทำในรูปแบบ Rubrics Score แบบ 5 ระดับ แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ชั้น (ชั้นเตรียมและชั้นปฏิบัติ) รวมทั้งหมด 3 ข้อ ประเมินพฤติกรรมขณะร่วมกิจกรรมฝึกทักษะ ดังนี้

2.1 ชั้นที่ 1 ชั้นเตรียม (2 ข้อ)

2.1.1 ข้อ 1.1 เตรียมการดี มีลำดับขั้นตอนในการบรรเลงกลองชุด

2.1.2 ข้อ 1.2 มีความสนใจ ความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติตามกิจกรรม

2.2 ชั้นที่ 2 ชั้นปฏิบัติ (1 ข้อ)

2.2.1 ข้อ 2.1 การปฏิบัติถูกต้อง ตรงตามเครื่องประกอบจังหวะ (Metronome) และจังหวะของบทเพลง คะแนนรวมต่อชุดฝึกแบ่งเป็น

1. ชั้นเตรียม ข้อละ 5 คะแนน รวม 10 คะแนน

2. ชั้นปฏิบัติ 5 คะแนน

รวม 25-50 คะแนน/ชุดฝึก (ในแต่ละชุดฝึกมีจำนวนข้อที่แตกต่างไม่เท่ากัน)

ประชากร

นักศึกษาสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในภาคการศึกษาที่ 2/2567 จำนวน 4 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีข้อตกลงร่วมกันคือ

1. เป็นนักศึกษาที่สามารถตีกลองชุดได้แต่ไม่เคยเรียนรู้ทฤษฎีการตีกลองชุดรูปแบบแจ๊สหรือไม่เคยเรียนรู้จังหวะสวิงมาก่อน

2. เป็นนักศึกษาที่สามารถอ่านโน้ตกลองชุดในระดับเบื้องต้นได้

3. เป็นนักศึกษาที่ไม่สามารถทำชุดฝึกที่ 1 ได้ จากการทดสอบอ่านโน้ตเพียงรอบเดียวและบรรเลงทันที

ตัวแปรต้น คือ

1. การใช้ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาดนตรีศึกษาและสาขาวิชาดนตรีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ตัวแปรตาม คือ

1. ทักษะการบรรเลงกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้มีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมการพัฒนาทักษะการเล่นกลองชุดในระดับเบื้องต้น โดยเน้นการฝึกซ้อมตามชุดโน้ตที่ออกแบบมาเฉพาะสำหรับเครื่องประกอบจังหวะแต่ละชิ้น ได้แก่ ฉาบไฮแฮท ฉาบไรต์ กลองสนร์ กลอง-ทอมทอม กลองทอมสอง ฟลอร์ทอม และกลองกระเดื่อง รวมถึงการฝึกผสมผสานเครื่องดนตรีเหล่านี้ในการเล่นร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังรวมถึงการฝึกบรรเลงเพลง Last Week ซึ่งเป็นบทเพลงจากแบบฝึก The Art of Bop Drumming ของ John Riley เพื่อเสริมสร้างทักษะการเล่นในแนวแจ๊สระดับพื้นฐาน

การปฏิบัติตามชุดฝึกแต่ละชุดไม่ได้มีข้อจำกัดทางด้านเครื่องหมาย ความดังเบา ความสั้นยาวของโน้ตทางดนตรีแต่มุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติให้ตรงตามที่โจทย์กำหนดและสามารถปฏิบัติได้ตรงกับเครื่องประกอบจังหวะ (Metronomp) และตรงตามจังหวะของบทเพลง

ด้านระยะเวลา

ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาดนตรีศึกษาและสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ใช้ระยะเวลาทั้งหมด 10 สัปดาห์ แบ่งเป็นสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ในช่วงวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ถึงวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2568 โดยผู้วิจัยได้กำหนดนัดหมายนักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลในวันที่ดำเนินการของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีในวันจันทร์ และ พฤหัสบดี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1 ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 6 ชุด ได้แก่

- 1.2 โน้ตชุดฝึกทักษะฉาบไฮแฮทและฉาบไรด์
- 1.2 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองสแนร์ กลองทอมทอม กลองทอมสอง และกลองฟลอร์ทอม
- 1.3 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองกระเดื่อง
- 1.4 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองกระเดื่องและกลองสแนร์
- 1.5 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองกระเดื่อง กลองทอมทอม กลองทอมสอง และกลองฟลอร์ทอม
- 1.6 ฝึกการบรรเลงเพลง Last Week (ซึ่งบทเพลงดังกล่าวเป็นบทเพลงที่อยู่ในระดับเบื้องต้นจากแบบฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิง The Art of Bop Drumming ของ John Rile)
 - 1.6.1 ฝึกการบรรเลงทำนองหลักจากกลองสแนร์ (บรรเลงกลองกระเดื่องเป็นโน้ตตัวดำ)
 - 1.6.2 ฝึกการบรรเลงส่งเสริมทำนองจากกลองสแนร์ และกลองกระเดื่อง
 - 1.6.3 ฝึกการบรรเลงเดี่ยวจากกลองทอมทอม กลองทอมสอง กลองฟลอร์ทอม และกลองกระเดื่อง
- 1.7 แบบทดสอบตั้งแต่ชุดฝึกที่ 1-6 รวมกัน 1 ชุด (ชุดฝึกที่ 7)

2. แบบประเมินทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาวิชาดนตรีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยใช้ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาวิชาดนตรีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างการพัฒนาชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

1.1 ขั้นเตรียมการผลิต ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนกลองชุดของนักศึกษาในทุกชั้นปี โดยศึกษา งานวิจัย ตำรา และชุดฝึกทักษะที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการฝึกจังหวะสวิงเบื้องต้น

1.2 กำหนดเนื้อหา กำหนดเนื้อหาสำหรับการฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ของหลักสูตร

1.3 ขั้นการผลิต

1.3.1 ศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหา เพื่อจัดทำแบบฝึกทักษะให้สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน

1.3.2 กำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของชุดฝึกทักษะ แบ่งออกเป็น 6 ชุดฝึกหลัก และแบบทดสอบอีก 1 ชุด รวมเป็น 7 ชุด ครอบคลุมทักษะที่จำเป็นในการเล่นกลองชุดจังหวะสวิง

1.3.3 กำหนดวัตถุประสงค์ทั้งทั่วไปและเชิงพฤติกรรม และศึกษารูปแบบการจัดทำชุดฝึกทักษะให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

1.3.4 ออกแบบและสร้างชุดฝึกโดยจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก แบ่งเป็น 6 ชุดฝึก จำนวน 48 ข้อ และ 1 ชุดทดสอบรวม (ชุดที่ 7) อีก 48 ข้อ รวมทั้งหมด 96 ข้อ ใช้การประเมินแบบ Rubrics Score แบ่งเป็น 2 ระดับ รวม 3 ข้อ

1.4 ขั้นตอนการประเมินผล

1.4.1 ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม

- 1) เตรียมการฝึกอย่างมีลำดับขั้นตอนชัดเจน
- 2) ผู้เรียนมีความสนใจและตั้งใจในการฝึกตามกิจกรรม

1.4.2 ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติ

- 1) ปฏิบัติได้ถูกต้องตามโจทย์ จังหวะ และเครื่องประกอบจังหวะ (Metronome) ที่กำหนด

1.5 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ

นำชุดฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา จุดมุ่งหมาย และความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน รวมถึงประเมินคุณภาพของชุดฝึก

1.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิฐพงษ์ อุเทศารัง – ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยดนตรี

1.5.2 อาจารย์ ชนตรี เตชธนนันท์ – ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลองชุดแจ๊ส

1.5.3 ผศ.ดร.คันทรีย์ ชมพูพาทย์ – ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือวิจัย

1.6 ประเมินคุณภาพชุดฝึกโดยผู้เชี่ยวชาญนำชุดฝึกที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 3 ท่าน ใช้แบบประเมินแบบจัดระดับ 5 ระดับ ผลการประเมินได้คะแนนเฉลี่ย 5.00 แสดงว่าชุดฝึกมีความเหมาะสมมากที่สุด

1.7 จัดทำสื่อประกอบเพิ่มเติมสร้างสื่อเสริมสำหรับใช้ร่วมกับกิจกรรมในชุดฝึก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา

1.8 ทดลองใช้กับกลุ่มทดลองนำชุดฝึกไปทดลองใช้กับนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2/2567 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อประเมินประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60 ผลคือได้ E1/E2 เท่ากับ 61.35/62.81 สูงกว่าเกณฑ์ถือว่า "ใช้ได้"

1.9 ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขทำการตรวจสอบข้อผิดพลาดในชุดฝึก และปรับแก้ให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

2. การสร้างแบบประเมินทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีตามเกณฑ์ เป็นแบบประเมินทักษะการบรรเลงกลองชุดแจ๊ส ด้วยบทเรียนและบทเพลงแจ๊สนักศึกษาขณะร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ตามกิจกรรมของชุดฝึกทักษะที่กำหนด รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ระหว่างเรียนด้วย มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 สมนึก ภัททิยธนี (2548) ได้นำเสนอลำดับการประเมินขั้นแรกคือศึกษาการสร้างแบบประเมินทักษะจากหนังสือวัดผลการศึกษา

2.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ, กำหนดรูปแบบการประเมินทักษะปฏิบัติ

2.3 สร้างแบบประเมินทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีตามเกณฑ์ โดยใช้ชุดฝึกทักษะแยกเป็น 2 ชั้น รวมทั้งหมดจำนวน 3 ข้อ ดังนี้

2.3.1 ชั้นเตรียม มี 2 หัวข้อย่อยคือ

1) เตรียมการดี มีลำดับขั้นตอนในการบรรเลงกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน

1) มีความสนใจ ความตั้งใจ ในการฝึกปฏิบัติกิจกรรม

โดยจะต้องปฏิบัติตามโจทย์ที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องและตรงตามเครื่องประกอบจังหวะ (Metronomp) และตรงตามบทเพลง

2.4 นำชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแก้ไข เมื่อผ่านแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาความเหมาะสมของข้อความและความเที่ยงตรงในการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยการประเมินจะมีรูปแบบดังนี้

+1 เมื่อมั่นใจว่าสอดคล้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจ

-1 เมื่อมั่นใจว่าไม่สอดคล้อง

ข้อคำถามที่ใช้ได้จะต้องผ่านเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านจะเป็นชุดเดียวกันกับที่ได้ดำเนินการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความเหมาะสมของชุดฝึกทักษะการตีกลองชุดขั้นพื้นฐาน ผลวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของชุดฝึกทักษะ ทั้งหมด 6 ชุด และแบบทดสอบหลังเรียนชุดฝึกที่ 1 - 6 อีก 1 ชุด รวมทั้งสิ้น จำนวน 96 ข้อ ปรากฏผลว่าชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีค่าอยู่ที่ 1.00 หมายความว่ามีความเที่ยงตรงที่ใช้ได้

2.5 นำชุดฝึกทักษะที่ได้ไปจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางทักษะการบรรเลงกลองชุดจังหวะสวิงของนักศึกษาวิชาดนตรี ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมินทักษะการบรรเลงกลองชุดแจ๊ส ซึ่งแบ่ง ออกเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่

1) ชั้นเตรียม ประกอบด้วยหัวข้อย่อย 2 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน รวม 10 คะแนน

2) ชั้นปฏิบัติ เป็นการประเมินจากโน้ต 1 บรรทัด (5 เส้น) จำนวน 4 ห้องเพลง ข้อละ 5 คะแนน รวม 20 คะแนน

โดยแต่ละชุดฝึกมีคะแนนรวมทั้งหมด 30 คะแนน และจะพิจารณาว่าผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามเกณฑ์ หากได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มในแต่ละชุดฝึก

2. การเก็บข้อมูลระหว่างเรียน (ก่อนการทดสอบหลังเรียน)

2.1 ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการฝึกตาม ชุดฝึกทักษะที่ 1-6 ตลอดระยะเวลา 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 36 ชั่วโมง

2.2 ในแต่ละสัปดาห์ นักศึกษาจะทำการฝึกตามแบบฝึกทักษะ และถูกประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการบรรเลงตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.3 คะแนนจากแต่ละสัปดาห์จะถูกบันทึกไว้เป็น ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน

3. การเก็บข้อมูลหลังเรียน (ทดสอบชุดฝึกที่ 7)

3.1 หลังจากสิ้นสุดการฝึกตามชุดฝึกที่ 1-6 ในสัปดาห์ที่ 9 จะมีการประเมินผลหลังเรียนในสัปดาห์ที่ 10 ด้วยชุดฝึกที่ 7

3.2 ชุดฝึกที่ 7 เป็นแบบทดสอบสรุปความรู้และทักษะจากทุกชุดฝึก โดยมีลักษณะเดียวกับการประเมินระหว่างเรียน (คะแนนรวม 30 คะแนน)

3.3 คะแนนที่ได้จากการทดสอบชุดฝึกที่ 7 จะถูกบันทึกไว้เป็น ข้อมูลผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

4. การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำคะแนนจากช่วงระหว่างเรียน (ชุดฝึกที่ 1-6) และหลังเรียน (ชุดฝึกที่ 7) มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน

4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์จะใช้เพื่อประเมินว่า ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน สามารถพัฒนาทักษะการบรรเลงของนักศึกษาได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่

4.3 ข้อมูลจากการเปรียบเทียบนี้จะเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.วิธีการและกระบวนการที่นำไปสู่ผลวิจัยการวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและประเมินชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยเน้นการฝึกทักษะผ่านกิจกรรมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ซึ่งดำเนินการผ่านกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบดังนี้

1.1 สำรวจและวิเคราะห์บริบทของพื้นที่วิจัยผู้วิจัยเริ่มจากการสำรวจสถานศึกษาที่เปิดสอนดนตรี และพบว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีมีจุดเด่นด้านการบรรเลงแนวแจ๊สและสวิงแต่ขาดทรัพยากรเฉพาะทางด้านกลองชุด จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาเครื่องมือฝึกทักษะพร้อมประสานงานกับคณาจารย์เพื่อขออนุญาตทำวิจัย

1.2 การพัฒนาและออกแบบชุดฝึกทักษะ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากตำราและงานวิจัยเกี่ยวกับจังหวะสวิงและกลองแจ๊ส มาจัดทำชุดฝึกจำนวน 7 ชุด โดยชุดฝึกที่ 1-6 ใช้ระหว่างเรียน และชุดฝึกที่ 7 ใช้ทดสอบหลังเรียน ตลอดการพัฒนาได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสม

1.3 การทดลองใช้ชุดฝึก มีการทดลองชุดฝึกเบื้องต้นกับกลุ่มทดลอง จากนั้นนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 คน ที่มีพื้นฐานการตีกลองและการอ่านโน้ต แต่ไม่เคยฝึกจังหวะสวิงมาก่อน และไม่ผ่านชุดฝึกที่ 1 ในครั้งแรก

2. ผลสำรวจวิจัยการพัฒนาชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานในการสร้างชุดฝึกทักษะผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ โดยอ้างอิงจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดฝึกทักษะเพื่อออกแบบและพัฒนาให้ได้ชุดฝึกทักษะที่มีความสมบูรณ์ตามกระบวนการที่กำหนดไว้

ผู้วิจัยได้จัดแสดงรายละเอียดของตารางแสดงผลแผนการเรียน เวลา และเกณฑ์การให้คะแนน (ตามลำดับขั้นตอนที่กำหนด) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ระยะเวลาการเรียนรู้ของชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน

ชุดฝึก	เวลา	
	ชั่วโมง	สัปดาห์
ชุดฝึกที่ 1 โน้ตชุดฝึกทักษะฉาบไฮแฮทและฉาบไรด์		
กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	2	1
การเก็บคะแนนระหว่างเรียน	2	
ชุดฝึกที่ 2 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองสแนร์ กลองทอมทอม กลองทอมสอง และกลองฟลอร์ทอม		
กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	2	1
การเก็บคะแนนระหว่างเรียน	2	
ชุดฝึกที่ 3 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองกระเดื่อง		
กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	2	1
การเก็บคะแนนระหว่างเรียน	2	
ชุดฝึกที่ 4 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองกระเดื่องและกลองสแนร์		
กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	2	1
การเก็บคะแนนระหว่างเรียน	2	
ชุดฝึกที่ 5 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองกระเดื่อง กลองทอมทอม กลองทอมสอง และกลองฟลอร์ทอม		
กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	2	1
การเก็บคะแนนระหว่างเรียน	2	
ชุดฝึกที่ 6 ฝึกการบรรเลงเพลง Last Week (ซึ่งบทเพลงดังกล่าวเป็นบทเพลงที่อยู่ในระดับเบื้องต้นจากชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิง The Art Of Bop Drumming ของ John Rile)		
ชุดฝึกที่ 6.1 ฝึกการบรรเลงทำนองหลักจากกลองสแนร์ (บรรเลงกลองกระเดื่องเป็นโน้ตตัวดำ)		
กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	2	1
การเก็บคะแนนระหว่างเรียน	2	
ชุดฝึกที่ 6.2 ฝึกการบรรเลงส่งเสริมทำนองจากกลองสแนร์ และกลองกระเดื่อง		
กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	2	1
การเก็บคะแนนระหว่างเรียน	2	
ชุดฝึกที่ 6.3 ฝึกการบรรเลงเดี่ยวจากกลองสแนร์, กลองทอมทอม, กลองทอมสอง, กลองฟลอร์ทอม, และกลองกระเดื่อง		
กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	2	1
การเก็บคะแนนระหว่างเรียน	2	
ทบทวนบทเรียน		
กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	2	1
ทดลองการสอบและแก้ไขข้อผิดพลาด	2	
แบบทดสอบหลังเรียน (ชุดฝึกที่7)		
กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	4	1
ระยะเวลาทั้งหมด	40	10

ตารางที่ 3 แบบประเมินทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ (ขั้นเตรียม 1.1)

หัวข้อ	เกณฑ์การให้คะแนน
1. ปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมได้ในทุกกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (5)	
2. ปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมได้เกินครึ่งของทุกกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (4)	
3. ปฏิบัติตามขั้นตอนได้ในบางกิจกรรม (3)	
4. ปฏิบัติตามขั้นตอนได้เพียง 1 หรือ 2 กิจกรรม (2)	
5. ปฏิบัติตามขั้นตอนไม่ได้เลยในทุกกิจกรรม (1)	
เตรียมการที่มีลำดับขั้นตอนในการบรรเลงกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน	

ตารางที่ 4 แบบประเมินทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ (ขั้นเตรียม 1.2)

หัวข้อ	เกณฑ์การให้คะแนน
1. ให้ความสนใจการปฏิบัติงานดีมาก (5)	
2. ให้ความสนใจการปฏิบัติงานดี (4)	
3. ให้ความสนใจการปฏิบัติงานกลาง (3)	
4. ให้ความสนใจการปฏิบัติงานน้อย (2)	
5. ไม่ให้ความสนใจการปฏิบัติงานเลย (1)	
ความสนใจ ความตั้งใจ ในการฝึกปฏิบัติกิจกรรม	

ตารางที่ 5 แบบประเมินทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ (ขั้นปฏิบัติ)

หัวข้อ	เกณฑ์การให้คะแนน
1. ปฏิบัติถูกต้องทั้งข้อ (จำนวน 4 ห้องเพลง) 5	
2. ปฏิบัติถูกเกินครึ่งข้อนั้น (จำนวน 3 ห้องเพลงขึ้นไป) 4	
3. ปฏิบัติถูกครึ่งของข้อนั้น (จำนวน 2 ห้องเพลง) 3	
4. ปฏิบัติถูกไม่ถึงครึ่งของข้อนั้น (จำนวน 1 ห้องเพลง) 2	
5. ปฏิบัติไม่ถูกเลย (ไม่ถึง 1 ห้องเพลง) 1	
การปฏิบัติถูกต้อง	

จากการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการหาค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานจากการคำนวณหาค่า E1 จากการใช้ชุดฝึกทักษะระหว่างเรียน จำนวน 6 ชุดฝึก และหาค่า E2 จาก การปฏิบัติแบบทดสอบหลังเรียน (ชุดฝึกที่ 7) ดังตาราง 6

ตารางที่ 6 ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์ 75/75

นักศึกษา 4 คน	ชุดฝึกที่ 1	ชุดฝึกที่ 2	ชุดฝึกที่ 3	ชุดฝึกที่ 4	ชุดฝึกที่ 5	ชุดฝึกที่ 6.1	ชุดฝึกที่ 6.2	ชุดฝึกที่ 6.3	รวม 320	ร้อยละ
เฉลี่ยระหว่าง	48.50	39.50	24.50	33.75	41.00	37.50	38.25	32.50	295.50	92.34
เฉลี่ยหลัง	49.00	39.50	24.50	38.50	42.75	39.25	38.20	33.50	305.25	95.39

จากตาราง 6 พบว่า ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 295.50 (คะแนนเต็ม 320 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 92.34 และคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 305.25 (คะแนนเต็ม 320 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 95.39

ดังนั้น ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน สำหรับนักศึกษาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ/ด้านผลลัพธ์ (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 92.39/95.39 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75/75

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นสามารถยกระดับทักษะของนักศึกษาด้านการบรรเลงจังหวะสวิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคะแนนเฉลี่ยในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ที่ 92.34/95.39 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 75/75 อย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกทักษะที่ออกแบบอย่างเป็นระบบนี้ สามารถส่งเสริมทักษะเชิงปฏิบัติในการบรรเลงกลองชุดของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาในเชิงคุณภาพ พบว่า แบบฝึกที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะที่สอดคล้องกับบริบทของนักศึกษา มีโครงสร้างการเรียนรู้ที่ชัดเจน และเป็นลำดับ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง (Hands-on Learning) ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาทักษะทางดนตรี โดยเฉพาะในรายวิชาที่ต้องการฝึกฝนกลไกการเคลื่อนไหวและความแม่นยำในการประสานเสียงและจังหวะ การที่นักศึกษาสามารถทำคะแนนได้สูงในช่วงหลังการเรียน สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของชุดฝึกทั้งในด้านเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับสมมุติฐาน ที่ตั้งไว้ว่าการใช้ชุดฝึกทักษะที่ออกแบบอย่างเป็นระบบ จะสามารถพัฒนาทักษะการบรรเลงกลองชุดจังหวะสวิงของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพล้วนสนับสนุนแนวคิดดังกล่าว นอกจากนี้ ผลการวิจัยยัง สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาได้แก่ งานวิจัยของ สัญพิกษา โพธิ์ดอกไม้ (2563) ที่พัฒนาชุดฝึกทักษะการตีกลองชุดขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษา และพบว่าแบบฝึกที่จัดทำขึ้นสามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะได้จริง โดยคะแนนประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับ รุ่งเกียรติ สิริวงษ์สุวรรณ (2561) ที่ศึกษาวิธีการสอนกลองชุดแจ๊สในระดับอุดมศึกษา โดยเน้นการสอนเชิงปฏิบัติ และพบว่าการฝึกซ้อมจากแบบฝึกหัดที่มาจากประสบการณ์ตรงของอาจารย์มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมศักยภาพของนักศึกษา

การอภิปรายผลในที่นี้ยังสามารถเชื่อมโยงกับ แนวคิดทางทฤษฎี ที่ใช้เป็นกรอบในการพัฒนาแบบฝึก ได้แก่

1. แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
2. แนวคิดการเรียนรู้แบบเน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Approach)

ซึ่งทั้งสองแนวคิดมุ่งเน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงการฝึกฝนด้วยตนเอง และการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ในทางปฏิบัติตามผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกที่พัฒนาขึ้นนี้ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง (Hands-on Learning) และยังคงกล่าวถึงแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการพัฒนาแบบฝึก ได้แก่

1. แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)

1.1 คือการเรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์ตรง โดยนักศึกษาต้องทำด้วยตนเอง ไม่ใช่แค่ฟังหรืออ่าน เช่น การตีกลองชุดจริงฝึกจังหวะส่วงจากแบบฝึก

1.2 นักศึกษาจะได้ลองผิดลองถูก ปรับปรุง พัฒนา และเรียนรู้ผ่านการสะท้อนคิด (Reflection)

2. แนวคิดการเรียนรู้แบบเน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Approach)

2.1 ให้ความสำคัญกับนักศึกษาเป็นหลัก ไม่เน้นครูเป็นผู้บอกแต่ส่งเสริมให้นักศึกษามีบทบาทในการเรียนรู้ของตนเอง

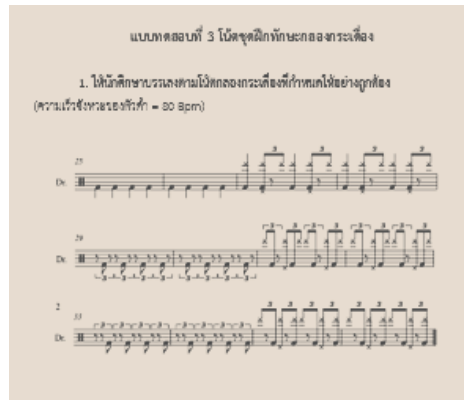
2.2 แบบฝึกออกแบบให้ เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษา คือ มีลำดับขั้นชัดเจนเรียนตามความสามารถ และพัฒนาการของแต่ละคน

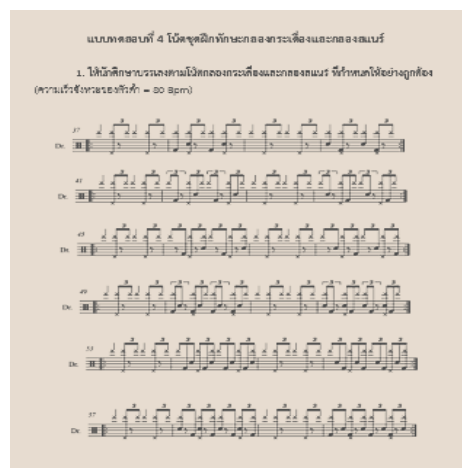
ภาพที่ 1 แบบทดสอบที่ 1 โน้ตชุดฝึกทักษะฉาบไฮแฮทและฉาบไรด์

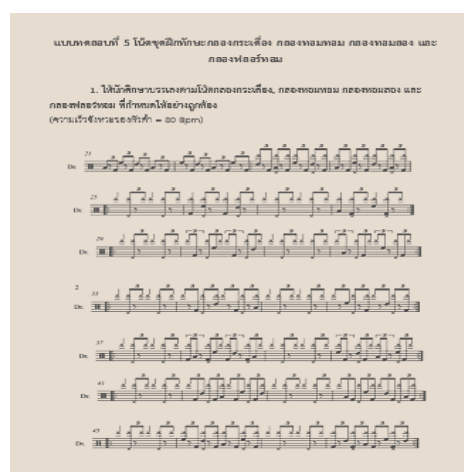
ภาพที่ 2 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองสนร์ กลองทอมทอม กลองทอมสอง และกลองฟลอร์ทอม

ภาพที่ 3 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองกระเดื่อง

ภาพที่ 4 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองกระเดื่องและกลองสนับ

ภาพที่ 5 โน้ตชุดฝึกทักษะกลองกระเดื่อง กลองจวมทอม กลองจวมสอง และกลองฟลอร์ทอม

1.1 วิธีการบรรเลงทำนองหลักจากกลองสแนร์ (บรรเลงกลองกระเดื่องเป็นโน้ตตัวดำ)

ภาพที่ 6 การบรรเลงทำนองหลักจากกลองสแนร์ (บรรเลงกลองกระเดื่องเป็นโน้ตตัวดำ)

1.2 วิธีการบรรเลงเสริมทำนองจากกลองสแนร์ และกลองกระเดื่อง

การบรรเลงเพลง Last Week (ซึ่งเป็นเพลงที่กล่าวเป็นบทเพลงที่อยู่ในระดับเบื้องต้นจากแบบฝึกทักษะกลองชุดจังหวัดสงขลา The Art of Bop Drumming ของ John Riley) ในชั้นที่สอนเป็นการบรรเลงเสริมทำนองโดยใช้กลองสแนร์ และกลองกระเดื่อง โดยวิธีอ่านโน้ตบรรเลงในจังหวะที่ 2 และ 4 พร้อมกับอ่านโน้ตบรรเลงในจังหวะที่ 1 และ 3 ของเพลง และใช้กลองกระเดื่องในจังหวะที่ 2 และ 4 ของเพลง เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และเข้าใจในทำนองของเพลงอย่างชัดเจน

ภาพที่ 7 การบรรเลงส่งเสริมทำนองจากกลองสแนร์ และกลองกระเดื่อง

1.3 วิธีการบรรเลงเดี่ยวจากกลองทอมทอม กลองทอมสอง กลองฟลอร์ทอม และกลองกระเดื่อง

การบรรเลงเพลง Last Week (ซึ่งเป็นเพลงที่กล่าวเป็นบทเพลงที่อยู่ในระดับเบื้องต้นจากแบบฝึกทักษะกลองชุดจังหวัดสงขลา The Art of Bop Drumming ของ John Riley) ในชั้นที่สอนเป็นการบรรเลงเดี่ยวโดยใช้กลองสแนร์, กลองทอมทอม, กลองทอมสอง, กลองฟลอร์ทอม และกลองกระเดื่อง โดยวิธีอ่านโน้ตบรรเลงในจังหวะที่ 2 และ 4 ของเพลง เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และเข้าใจในทำนองเพลง และสามารถใช้ทำนองบรรเลงเดี่ยวในเพลง

ภาพที่ 8 การบรรเลงเดี่ยวจากกลองทอมทอม กลองทอมสอง กลองฟลอร์ทอม, และกลองกระเดื่อง

ภาพบรรยากาศการเรียนการสอนชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน
นักศึกษาเริ่มต้นบทเรียนและได้ดำเนินการทดสอบระหว่างเรียน

นักศึกษาเริ่มต้นทำแบบทดสอบหลังเรียน

จากการศึกษาผลของการใช้ชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน พบว่านักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงในเชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจนในหลายด้าน โดยเฉพาะในมิติของ ความมั่นใจในการบรรเลง, ความเข้าใจในโครงสร้างจังหวะสวิง (Swing Form) และ การประเมินตนเอง (Self-assessment) ดังนี้

1. ความมั่นใจในการบรรเลงจังหวะสวิง นักศึกษาที่เข้าร่วมการทดลองแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านความมั่นใจอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะจากการที่สามารถฝึกซ้อมและปฏิบัติตามแบบฝึกที่ออกแบบเป็นลำดับขั้นจากง่ายไปยากซึ่งช่วยลดความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติกลองชุด และเพิ่มความกล้าแสดงออกในการบรรเลงแบบเดี่ยว (Solo) รวมถึงการแสดงร่วมวง (Ensemble) ความมั่นใจนี้สะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน (92.34/95.39 เทียบกับเกณฑ์ 75/75)

2. ความเข้าใจในรูปแบบจังหวะสวิง (Swing Form) นักศึกษาเริ่มมีความเข้าใจในโครงสร้างของจังหวะสวิงมากขึ้น โดยสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างการตีกลองแบบตรง (Straight) กับแบบสวิง (Swing) ได้ชัดเจน

ซึ่งแสดงถึงพัฒนาการทางความคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) ที่เกิดจากการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะแบบฝึกในชุดฝึกที่ 6 และ 7 ที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงบทเพลง Last Week ที่มีโครงสร้างจังหวะสลับจริงในการปฏิบัตินำไปสู่การรับรู้โครงสร้างจังหวะในระดับที่ลึกขึ้น

3. การประเมินตนเอง (Self-assessment) จากการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม Hands-on Learning และแนวคิด Experiential Learning นักศึกษาได้ฝึกสะท้อนคิด (Reflection) และประเมินตนเองระหว่างการฝึกปฏิบัติ โดยสามารถระบุข้อผิดพลาดของตนเอง และปรับปรุงเทคนิคการเล่นให้แม่นยำยิ่งขึ้น เช่น การควบคุมความเร็ว การใช้เมโทรโนม (Metronome) ให้ตรงจังหวะ และการปรับน้ำหนักมือในการตีฉาบและสแนร์เพื่อความสะดวกของเสียง ข้อมูลนี้ยังสอดคล้องกับผลการใช้แบบประเมินทักษะที่แยกเป็น 2 ชั้น (ชั้นเตรียมและชั้นปฏิบัติ) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า นักศึกษามีพฤติกรรมที่พร้อมต่อการเรียนรู้และสามารถปฏิบัติได้ตามเป้าหมายของแบบฝึก

4. การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ การใช้ชุดฝึกที่เน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered) ทำให้นักศึกษาแสดงบทบาทเชิงรุกมากขึ้น เช่น กล้าซักถามในระหว่างฝึก กล้าลองตีแบบประยุกต์ และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการฝึกของตนเอง สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาไม่ได้เป็นเพียงผู้รับความรู้แบบเฉยๆ แต่มีพฤติกรรมที่สะท้อนถึงการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกระบวนการเรียนรู้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานสำหรับนักศึกษาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 โดยดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีที่ได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ 1) เป็นผู้ที่สามารถตีกลองชุดได้ในระดับพื้นฐาน แต่ไม่เคยเรียนรู้ทฤษฎีและการตีกลองชุดจังหวะสวิงมาก่อน และ 2) สามารถอ่านโน้ตกลองชุดเบื้องต้นได้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาและนำชุดฝึกทักษะกลองชุดจังหวะสวิงขั้นพื้นฐาน จำนวน 6 ชุด และแบบทดสอบที่รวมเนื้อหาจากชุดฝึกทั้ง 6 ชุด (ชุดฝึกที่ 7) มาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และประเมินผล พร้อมใช้แบบประเมินทักษะและแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นเครื่องมือเสริมในการเก็บข้อมูล จากผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 92.34/95.39 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ 75/75 อย่างชัดเจนแสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการบรรเลงกลองชุดในจังหวะสวิงขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อนำคะแนนหลังเรียนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 แล้ว นักศึกษาทุกคนมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ผ่านชุดฝึกสามารถยกระดับความสามารถด้านการบรรเลงจังหวะสวิงของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Hands-on Learning) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษาอย่างแท้จริง ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาทักษะทางดนตรีผ่านกิจกรรมเชิงปฏิบัติ และสนับสนุนให้มีการนำกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการลงมือทำมาใช้ในวงกว้างมากขึ้น โดยเฉพาะในการเรียนการสอนดนตรีที่เน้นทักษะการปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้สอนควรจัดสรรเวลาในการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับภาระงานของนักศึกษา โดยเฉพาะวิชาที่ต้องใช้การฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เช่น การบรรเลงกลองชุด เพื่อป้องกันการเร่งรัดกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้
2. ผู้สอนควรวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ชัดเจนมากขึ้น เช่น การแบ่งกลุ่มนักศึกษา การใช้เวลาฝึกซ้อมรายบุคคล และการจัดพื้นที่ที่เหมาะสมกับกิจกรรม เพื่อให้การเรียนรู้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพสูงสุด
3. ควรมีการประเมินผลทั้งด้านเทคนิคและคุณภาพเสียงที่นักศึกษาลงเล่นได้จริง ไม่ควรพิจารณาเฉพาะความถูกต้องตามโน้ตเพียงอย่างเดียว เพื่อสะท้อนถึงทักษะเชิงลึกในการเล่นเครื่องดนตรี

ข้อเสนอแนะสำหรับหลักสูตร/มหาวิทยาลัย

1. ควรสนับสนุนการพัฒนาและบรรจุชุดฝึกทักษะเชิงปฏิบัติไว้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง (Hands-on Learning) ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งในรายวิชาทางด้านดนตรี
2. ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่อการสอนในรูปแบบมัลติมีเดีย เช่น คลิปวิดีโอ บทเรียนเสียง หรือแบบฝึกอินเทอร์แอคทีฟ เพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ด้วยตนเองในทุกสถานที่ รวมถึงสามารถเรียนรู้ซ้ำได้ตามความต้องการ
3. มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้อาจารย์และนักวิจัยพัฒนาชุดฝึกในระดับที่สูงขึ้น เช่น Intermediate หรือ Advanced Level เพื่อให้ครอบคลุมทุกระดับความสามารถของนักศึกษา และสร้างความต่อเนื่องของการพัฒนาทักษะด้านดนตรี

ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิจัยในอนาคต

1. ควรออกแบบชุดฝึกในระดับกลาง (Intermediate Level) ที่เน้นความซับซ้อนของโครงสร้างจังหวะ เทคนิคการเล่นที่หลากหลาย และการประสานงานระหว่างมือและเท้า เพื่อยกระดับความสามารถของนักศึกษาให้สูงขึ้นกว่าระดับพื้นฐาน
2. ควรพัฒนาชุดฝึกในรูปแบบออนไลน์ เช่น ระบบเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หรือระบบ e-Learning ที่สามารถประเมินผลแบบเรียลไทม์ได้ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถฝึกซ้อมและรับข้อเสนอแนะได้แม้อยู่ภายนอกห้องเรียน
3. ควรมีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของชุดฝึกกับแนวการสอนกลองรูปแบบอื่นๆ เช่น การฝึกจากเพลงแนวแจ๊สร่วมสมัย เพลงป๊อป หรือฟังก์ เพื่อศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาทักษะกับบริบทของนักศึกษาที่แตกต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์ทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านซึ่งมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำปรึกษาในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัจธรรม พรทวีกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บพิตร คำตัน ที่ได้ให้คำแนะนำเชิงวิชาการและแนวทางในการแก้ไขอุปสรรคตลอดกระบวนการวิจัย

นอกจากนี้ การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คันธทรัพย์ ชมพูพาทย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิฐพงษ์ อุเทศอารัง และอาจารย์ชนุตร์ เตชธนนันท์ ซึ่งมีบทบาทในการส่งเสริมความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีและดนตรีศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ซึ่งได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยขอแสดงความสำนึกในพระคุณต่อผู้มีพระคุณทุกท่าน รวมถึงบิดามารดาและคณาจารย์ที่มีบทบาทในการวางรากฐานทางวิชาการ ซึ่งล้วนเป็นแรงสนับสนุนที่สำคัญที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ภาระงานของผู้ประพันธ์: วิทยากรพิเศษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- คชสิทธิ์ เจริญสุข, มนัส วัฒนไชยยศ, & นุรักษ์ บุญแจ. (2559). การบริหารงานของสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *วารสารช่อพะยอม*, 27(1), 37–38. สืบค้นจาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejChophayom/article/view/72690/58459>
- ชานนท์ จงจินากุล. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติกลองชุดตามแนวคิดของ เดวิสรายวิชา *ดุริยางค์สากล 2 สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ ดศ.ม. (ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: DSpace at Mahasarakham University.<http://202.28.34.124/dspace/bitstream/123456789/1564/1/63012081003.pdf>
- ชูศรี สนิทประชากร. (2533). *วิธีสอนในระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่*. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูจันทระเกษม.
- รุ่งเกียรติ สิริวงศ์สุวรรณ, เกลิมศักดิ์ พิกุลศรี, พงษ์พิทยา สัพโส, & โกวิท ชันธศิริ. (2561). เทคนิคการถ่ายทอด กลองชุดแจ๊สเพื่อสร้างชุดการสอนในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. *Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University*, 10(2), 47–58.
- ศรัณย์ ศรีพุทธรินทร์ พงษ์พิทยา สัพโส และ อนรรฆ จรรย์ยานนท์. (2566, กันยายน 18). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาดนตรีแจ๊สในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารนานาชาติด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (International Journal of Membrane Science and Technology)*, 10(3), 2534–2541. <https://doi.org/10.15379/ijmst.v10i3.1992>
- สัญญา โปธิดอกไม้. (2563). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการตีกลองชุดขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร [วิทยานิพนธ์ออนไลน์]*. GSMIS. สืบค้นจาก https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2020080858421228124_fulltext.pdf
- สมนึก ภัททิยธนี. (2548). *การเขียนงานวิจัยทางการศึกษา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Aebersold, J. (n.d.). *Jamey Aebersold Play-A-Long Series*. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/Jamey_Aebersold
- ASEAN. (2015). *ASEAN Qualifications Reference Framework (AQRf)*. Retrieved from <https://asean.org>

- Boston Drum Center. (2011, December 10). *Ari Hoenig: Variations on Billie's Bounce at Boston Drum Center [Video]*. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=SctD6hDBphs&t=6s>
- Breithaupt, R. B. (1991). *Feature Drumset History of the Drumset*. In Percussive Arts Society (Ed.), *Percussive Notes*, 30, pp. 5–11, 42–45. Indianapolis, IN: Percussive Arts Society.
- Kuabutr, K. (2021). *The Development of Jazz Music in Thai Education Context*. Graduate School Journal.
- Riley, J. (1994). *The Art of Bop Drumming*. New York: Advance Music.
- VOA Learning English. (2017). *Crossing Language Barriers with Jazz Education in Asia*. Retrieved from <https://learningenglish.voanews.com>
- Wikipedia contributors. (n.d.). *Swing (jazz performance style)*. Wikipedia. Retrieved from [https://en.wikipedia.org/wiki/Swing_\(jazz_performance_style\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Swing_(jazz_performance_style))